

به نام خدا

گزارش سفرهای اقتصادی از کشور افغانستان

در سفر چهار روزه به استان کرمان

۱۳۹۷ می ۲۷ تا دی ماه ۱۳۹۷

فهرست

عنوان	شماره صفحه
اطلاعات مختصر درباره کشور افغانستان.....	۳
گزارش سفر	۴
لیست مشخصات اعضاء هیات اقتصادی از کشور افغانستان(پیوست شماره ۱).....	۵
برنامه زمانبندی حضور مهمانان از سفارت افغانستان در کرمان(پیوست شماره ۲).....	۸
گزارش جلسه کمیسیون بازرگانی و صادرات با موضوع "راه کارهای عملی توسعه تجارت استان کرمان و کشور افغانستان" (پیوست شماره ۳).....	۱۱
گزارش جلسه با موضوع "انرژی های تجدید پذیر و بررسی همکاری های مشترک ایران و افغانستان"(پیوست شماره ۴).....	۱۶
گزارش بازدید از گزارش بازدید از شهرستان های سیرجان و رفسنجان(پیوست شماره ۵).....	۲۳
گزارش همایش "توسعه همکاری های اقتصادی بازرگانی استان کرمان و کشور افغانستان"(پیوست شماره ۶).....	۲۶
گزارش جلسه هیات افغانستان در محل دفتر وزیر اقتصاد (پیوست شماره ۷).....	۳۵

اطلاعات مختصر درباره افغانستان

افغانستان از لحاظ موقعیت جغرافیایی، یک کشور محاط به خشکی است که در بین آسیای میانه و جنوبی موقعیت داشته و پل اتصال این دو منطقه مهم جغرافیایی قاره آسیا شمرده می شود. افغانستان همچنان به خاور میانه (ایران) نیز پیوستگی جغرافیایی دارد.

این کشور از لحاظ اقلیمی، دارای چهار فصل (بهار، تابستان، خزان و زمستان) و دارای مناطق کوهستانی، جنگل های انبوه و آب فراوان به نسبت دیگر کشورهای همسایه اش شمرده می شود. مساحت این کشور ۶۵۲۸۶۰ کیلومتر و ۴۰ و یکمین کشور بزرگ جهان می باشد.

بر مبنای ماده ۱۶ قانون اساسی، زبان های دری و پشتو زبان های رسمی افغانستان بوده و در مناطقی که اکثریت مردم به یکی از زبان های ازبکی، ترکمنی، پشته یی، نورستانی، بلوچی و یا پامیری تکلم می نمایند، آن زبان، علاوه بر پشتو و دری به حیث زبان سوم رسمی می باشد.

جمعیت افغانستان در سال ۲۰۱۷ برابر با ۳۵۵۳۰ نفر بوده است که بر اساس نمودار شماره ۱ در مقایسه با ده سال گذشته تغییر زیادی مشاهده نمی شود.

نرخ رشد سالانه جمعیت تراکم جمعیت ۲۰۴٪ بوده و تراکم جمعیت $۳۹/km^2$ می باشد.

جمعیت پیش بینی شده تا سال ۲۰۲۵ عدد ۴۰/۱ میلیون نفر پیش بینی شده است.

منابع :

۱- www.worldbank.org

۲- <http://www.afghanembassy.ir>

گزارش سفر

هیات اقتصادی از افغانستان در سفر چهار روزه (۲۵ الی ۲۸ شهریور ۱۳۹۷)

به استان کرمان

هیات اقتصادی بلند پایه از کشور افغانستان متشکل از روسای اتاق های بازرگانی ولایات کابل، پکتیا، غزنی، پکتیکا و جمعی از فعالین اقتصادی کشور افغانستان به منظور بازدید از فرصت ها و پتانسیل های تجاری استان کرمان و همچنین انجام گفتگوهای رو در رو با جمعی از فعالین اقتصادی استان کرمان به این استان در ۲۸-۲۵ دیماه ۱۳۹۷ به مدت ۴ روز به کرمان سفر نمودند. در این سفر چهار روزه علاوه بر نشست های عمومی و تخصصی با فعالین استان کرمان و برگزاری همایش، از واحدهای صنعتی شهرستان رفسنجان و سیرجان و نمایشگاه فولاد در کرمان بازدید و مقرر شد در آینده نشست های تخصصی بیشتری با فعالین اقتصادی صنایع مختلف برگزار گردد و در نهایت در راستای توسعه تجارت استان کرمان با افغانستان تفاهم نامه همکاری کرمان و افغانستان به امضاء رسید و مقرر گردید در اولین گام کمیته مشترک همکاری کرمان و افغانستان ایجاد شود. در ادامه گزارش، به پیوست موارد ذیل ارائه می گردد:

- ۱- لیست مشخصات اعضاء هیات اقتصادی از کشور افغانستان (پیوست شماره ۱)
- ۲- برنامه زمانبندی تهیه شده برای سفر ۴ روزه هیات تجاری از افغانستان (پیوست شماره ۲)
- ۳- گزارش جلسه کمیسیون بازرگانی و صادرات با موضوع "راه کارهای عملی توسعه تجارت استان کرمان و کشور افغانستان" (پیوست شماره ۳)
- ۴- گزارش جلسه با موضوع "انرژی های تجدید پذیر و بررسی همکاری های مشترک ایران و افغانستان" (پیوست شماره ۴)
- ۵- گزارش بازدید از واحدهای صنعتی سیرجان و رفسنجان (پیوست شماره ۵)
- ۶- گزارش همایش " توسعه همکاری های اقتصادی بازرگانی استان کرمان و کشور افغانستان" (پیوست شماره ۶)
- ۷- گزارش بازدید از نمایشگاه فولاد در محل نمایشگاه جنوبشرق (پیوست شماره ۸)
- ۸- تفاهم نامه همکاری های اقتصادی فی مابین کرمان و افغانستان (پیوست شماره ۹)
- ۹- جلسه هیات افغانستان در محل دفتر وزیر اقتصاد و با حضور وزیر اقتصاد و دارایی، ریاست کمیسیون اقتصادی مجلس، معاونت بانک مرکزی، ریاست اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی کرمان، ریاست اتاق تجارت و صنایع غزنی، رئیس کانون صرافان ایران و ... (پیوست شماره ۱۰)

پوست شماره ۱۰

لیست مشخصات هیات تجاری از افغانستان

ردیف	نام و نام خانوادگی	اسامی به فارسی	حوزه فعالیت	شماره تماس
۱	AHMAD SHAH ABDUL KARIM	احمد شاه عبدالکریم	تاجر عام	—
۲	HAJI BADAMGUL YAR	حاجی بادام گل یار	فعال در زمینه انرژی های تجدید پذیر	۰۰۹۳۷۸۶۲۶۴۰۰۰
۳	ZABIHULLA SHARIFI	ذبیح الله شریفی	واردکننده عام	—
۴	ABDUL WAKIL RASULY	عبدالوکیل رسولی	هیات مدیره اتاق تجارت و صنایع کابل	۰۰۹۳۷۷۷۰۲۴۴۵۵
۵	DAWRAN ZAZAI	داوران زازائی	واردات و صادرات	—
۶	ALI MOHAMMAD SHIR GHAZAI	علی محمد شیرغزی	دبیر اتاق تجارت و صنایع شهرستان سپینبولدک (استان قندهار)	۰۰۹۳۷۰۰۳۶۷۲۶۵
۷	ABDUL KHALIQ FAIZI	عبدالخالق فیضی	واردات و صادرات	۰۰۹۳۷۸۰۱۸۱۹۷۰
۸	ABDUL WAKIL RASHIDI	عبدالوکیل رشیدی	فعال در زمینه سوخت	—
۹	FAZALL RAHMAN OSMANI	فضل رحمان عثمانی	آهن الات	۰۰۹۳۷۹۹۳۶۷۴۴۳
۱۰	AJABGUL FAIZI	عجب گل فیضی	واردات و صادرات	—
۱۱	ABDUL NASIR ALAMYAR	دکتر عبدال نصیر علمیار	رئیس اتاق تجارت و صنایع پکتیا	۰۰۹۳۷۰۰۲۴۸۳۳۷
۱۲	TILA KHAN FATEH KHAN	طلا خان فاتح خان	رئیس اتاق تجارت و صنایع پکتیکا	۰۰۹۳۷۷۶۷۲۸۰۰۳

۰۰۹۳۷۹۹۷۱۷۶۱۶	تاجر عام	سید حبیب قبادی	SEYED HABIB QUBADI	۱۳
۰۰۹۳۷۹۹۵۷۰۵۱۰	رئیس اتاق تجارت و صنایع غزنی	عبدل متین قلندری	ABDUL MATIN QALANDARI	۱۴
۰۰۹۳۷۰۰۲۷۸۷۵۵	فعال در زمینه آهن آلات	حاجی محمد گردیزی	HAJI MOHAMMAD GARDIZI	۱۵
—	سوخت و مواد شوینده	وحیدالله محمد هاشم	WAHIDALA MOHAMMAD HASHEM	۱۶
۰۰۹۳۷۷۵۹۵۶۰۲۲	واردات شیر	مسعود علی شاه خان	MASOOD ALI SHAH KHAN	۱۷
۰۰۹۳۷۷۹۷۸۵۴۸۵	تولید کننده پلاستیک	سلیمان جان منگال	SULIMAN JAN MANGAL	۱۸
—	آهن آلات	محمد نعیم نیازی	MOHAMMAD NAEEM NIAZI	۱۹
—	تاجر عام	عبدال بصیر رحیمی	ABD ALBASIR RAHIMI	۲۰
—	تاجر عام	عبدالرحمان احمدی	ABD ALRAHMAN AHMADI	۲۱

پوست شماره ۲

برنامه زمانبندی تهیه شده برای سفر چهار روزه هیات تجاری از

افغانستان

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی کرمان

برنامه زمانبندی "جلسات، بازدیدها و همایش با حضور هیأت تجاری از افغانستان"

ردیف	سه شنبه مورخ ۹۷/۱۰/۲۵ - ۱۵ ژانویه	ساعت	محل برگزاری
۱	جلسه کمیسیون بازرگانی و صادرات با موضوع "راه کارهای عملی توسعه تجارت استان کرمان و کشور افغانستان"	۱۸-۲۰	سالن شماره ۲ اتاق
۲	جلسه با موضوع "انرژی های تجدید پذیر و بررسی همکاری های مشترک ایران و افغانستان"	۲۰-۲۱	سالن شماره ۱ اتاق
۳	صرف شام	۲۱	

ردیف	چهارشنبه مورخ ۹۷/۱۰/۲۶ - ۱۶ ژانویه	ساعت	
۱	بازدید از منطقه ویژه اقتصادی سیرجان و چندین واحد صنعتی در راستای توسعه تجارت سیرجان با کشور افغانستان	۸:۳۰-۱۱:۳۰	
۲	حرکت به سمت رفسنجان	۱۱:۳۰	
۳	اقامه نماز و صرف نهار در رفسنجان	۱۳:۳۰-۱۴:۳۰	
۴	برگزاری نشست و انجام بازدید از واحد های صنعتی در رفسنجان در راستای توسعه تجارت رفسنجان با کشور افغانستان	۱۴:۳۰-۱۷:۳۰	

۱۷:۳۰-۱۹:۰۰	حرکت به سمت کرمان و اقامت در هتل	۵
۲۰:۳۰	صرف شام در باغ فتح آباد	۶

ساعت	پنج شنبه مورخ ۹۷/۱۰/۲۷ - ۱۷ ژانویه	ردیف
۱۲:۳۰ تا ۸:۳۰	همایش توسعه همکاری های اقتصادی بازرگانی استان کرمان و کشور افغانستان	۱
۱۳:۳۰ تا ۱۲:۰۰	نشست خبری	۲
۱۸:۳۰ تا ۱۶:۳۰	جلسات B۲B	۳

پوست شماره ۳

گزارش جلسه کمیسیون بازرگانی و صادرات با موضوع "راه کارهای

عملی توسعه تجارت استان کرمان و کشور افغانستان"

روز سه شنبه مورخ ۹۷/۱۰/۲۵

خلاصه گزارش:

این جلسه با حضور هیات تجاری بلند پایه افغانستان که متشکل از روسای چهار اتاق ولایات افغانستان و تجار مطرح این ولایات و اعضاء هیات نمایندگان و کمیسیون بازرگانی اتاق کرمان و نمایندگان انجمن ها و بخش های اقتصادی استان برگزار گردید.

۱- اعضاء هیات بلند پایه تجاری افغانستان به معرفی خود و زمینه های فعالیت های تجاری خود پرداختند.

۲- نمایندگان شهرستان های بم، رفسنجان، سیرجان و جیرفت به معرفی پتانسیل های اقتصادی این شهرستان ها پرداختند.

۳- زمینه های همکاری استان کرمان و کشور افغانستان بطور اجمالی معرفی گردید.

۴- پیشنهاداتی جهت ارتباط و همکاری مستمر با افغانستان منجمله تشکیل میز مشترک و رفع مشکلاتی چون هزینه و مشکلات صدور ویزا و ... مطرح گردید.

گزارش مشروح:

این جلسه با حضور هیات تجاری بلند پایه افغانستان که متشکل از روسای چهار اتاق ولایات افغانستان تجار مطرح این ولایات و اعضاء هیات نمایندگان اتاق، کمیسیون بازرگانی و نمایندگان انجمن ها و بخش های اقتصادی استان برگزار گردید.

آقای محمد میرزاییان رییس کمیسیون بازرگانی و صادرات ضمن خوش آمد گویی به میهمانان و اعضای کمیسیون اظهار داشت:

با توجه به وجود زمینه های همکاری مشترک بین کرمان و افغانستان آمادگی لازم برای عرضه محصولات کشاورزی استان مانند پسته، خرما و صیفی جات در بازارهای کشور افغانستان وجود دارد که در این رابطه با مطالعات انجام شده، برای عرضه کالاهای تولیدی و صادراتی استان برنامه ریزی کرده ایم. . اتاق کرمان برای فراهم کردن فضای مناسب کسب و کار مانند توسعه بازار و افزایش سرمایه گذاری ها تلاش می کند که امیدواریم در راستای مبادلات تجاری با کشور افغانستان مشکلات حمل و نقل و گمرک برطرف شود. حضور دانشجویان افغانستانی در دانشگاه های کرمان و به ویژه رفسنجان فرصت مغتنمی برای تقویت روابط تجاری با این کشور است و تجار فعال در بازار افغانستان شناسایی شده اند و امیدواریم بتوانیم زمینه های همکاری را گسترش دهیم.

در ادامه رییس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی کرمان گفت؛

بخش خصوصی با تمام توان برای تقویت روابط تجاری بین کرمان و افغانستان به ویژه در شرایط تحریم ها تلاش می کند و پیگیر رفع مشکلات برای توسعه این روابط خواهد بود. با توجه به بررسی راهکارهای توسعه تجارت کرمان و افغانستان شرایط و ظرفیت های مناسبی در سیرجان، رفسنجان، بم و جیرفت برای همکاری تجاری با افغانستان وجود دارد و علاقمند به شکل گیری روابط بین دو کشور هستیم. دانش فنی تولید و استخراج مواد معدنی و تجربیات فراوان و تکنولوژی های جدید در حوزه معادن بزرگ مس و سنگ آهن از جمله بخش های مهم برای صادرات به افغانستان میباشند .

کرمان در سال های آینده به قطب فولاد کشور تبدیل خواهد شد که در این زمینه نیز می توان همکاری هایی شکل گیرد. آمادگی صادرات مصالح ساختمانی و خدمات فنی و مهندسی از استان به افغانستان وجود دارد زیرا کرمان با بیش از هزار و ۵۰۰ شرکت پیمانکاری، مشاوره ای و خدماتی که برخی از آنها در سطح ملی و بین المللی فعالیت می کنند، ظرفیت ۱۵ هزار میلیارد تومان فعالیت عمرانی دارد.

وی ادامه داد، در صورت مذاکره و انعقاد قرارداد در بخش انرژی فسیلی و خورشیدی می توان گاز و برق را از کرمان به افغانستان صادرات کرد.

سپس رئیس کمیسیون صنعت و معدن اتاق بازرگانی گفت؛

در سال ۱۳۹۰ حجم صادرات استان کرمان به افغانستان ۵۰ میلیون دلار بوده در حالی که این میزان صادرات در حال حاضر به حدود ۲۰ میلیون دلار رسیده که نشان می دهد به کمتر از نصف کاهش یافته که باید علت این امر بررسی و مشخص شود. استان کرمان در زمینه های برق و الکترونیک، کابل، سیم، تابلوهای برق، مصنوعات مس و فولاد و لاستیک اتومبیل ظرفیت های بسیاری دارد که می توانیم در این حوزه ها با افغانستان همکاری های مشترک داشته باشیم. باید برای برقراری ارتباط بهتر و معرفی بیشتر، میز مشترک کرمان و افغانستان تعریف شود و راه اندازی شرکت های تولیدی مشترک و همچنین شرکت های مدیریت صادرات می تواند به توسعه روابط کمک کند.

در ادامه آقای کاربخش رئیس کمیسیون بیمه، بانک و امور مالیاتی اتاق کرمان گفت؛ با توجه به انتقال پول و حمل و نقل در تجارت افغانستان این کشور همیشه و در تحریم ها همراه ایران بوده که امیدواریم در ادامه این همکاری ها و حمایت ها از سوی بخش خصوصی افغانستان وجود داشته باشد. بخش خصوصی در ایران و کرمان محدودیت هایی دارد امانت داری و خوش حسابی تجار افغانستان قابل تقدیر و ارزشمند است و تجار افغانستانی همواره جزء مشتریان امانتدار بوده اند و می توانیم این روابط را گسترش دهیم.

در ادامه آقای اکبری ریاست محترم دفتر نمایندگی اتاق بازرگانی کرمان در شهرستان بم گفت؛ با ذکر ظرفیت های شرق استان برای برقراری ارتباط تجاری با افغانستان، وجود راه آهن، جاده ترانزیتی، گمرک فعال، خرمای مضافتی، مرکبات، فرآوری و بسته بندی خرما، معادن روی، مس و سنگ های تزئینی و جاذبه های گردشگری از جمله ظرفیت های این منطقه به شمار می آید. وی افزود، برخی محصولات شرق استان به روسیه و امارات متحده عربی صادر می شود و خرما مهمترین محصول صادراتی شرق استان است که سالانه ۲۰۰ هزار تن از این محصول از سطح ۳۵ هزار مترمربع نخلستان برداشت می شود.

آقای قلندری عضو شورای اقتصاد کشور افغانستان و رئیس هیات مدیره اتاق تجارت و صنایع غزنی در این نشست گفت:

ظرفیت های اقتصادی و بالقوه دو کشور می تواند راهگشای مشکلات اقتصادی کشور ما شود. سپس آقای حاجی محمد گردیزی افزود؛ از سال ۷۲ واردات فولاد، میلگرد و محصولات دیگر از ایران به کشور افغانستان انجام می شود و امیدواریم روابط تجاری با دیگر استان های ایران از جمله کرمان نیز تقویت گردد.

رئیس اتاق تجارت و صنایع پکتیا افغانستان، آقای دکتر عبدالنصیر علمیار گفت؛ در راستای گسترش روابط کشور افغانستان با نقاط مختلف ایران، ۲۵۰ فعال اقتصادی را به سفارت ایران در کابل معرفی کرده ایم و باید فعالیت های حوزه اقتصادی و تجاری بین کرمان و افغانستان افزایش یابد.

وی ادامه داد؛ در سفر هیات تجاری به کرمان قرار بود هیاتی ۳۰ نفره در استان حضور یابد که به دلیل صادرنشدن ویزای این افراد، تعداد کمتری در کرمان حضور یافتند که البته در جمع آنها روسای اتاق های بازرگانی چند استان افغانستان نیز حضور دارند. وی ادامه داد، منطقه جنوب شرق افغانستان ظرفیت های بسیاری دارد و آمادگی لازم را برای معرفی تجار ایرانی به شرکای تجاری خود در عرضه مواد معدنی، انرژی و کشاورزی دارا می باشد و بدین وسیله می توانیم کالاهای کرمان را با وجود برخورداری از ظرفیت های بسیار این استان، در کشور افغانستان و پاکستان معرفی کنیم.

در پایان وی گفت؛ مشکل جدی در روابط تجاری با ایران مغایرت زبان پشتو و فارسی است که در این زمینه با اتحادیه خبرنگاران قراردادی را منعقد کرده ایم تا در این زمینه مشکلات را برطرف نمائیم.

پوست شماره ۴۰

گزارش جلسه با موضوع "انرژی های تجدیدپذیر و بررسی
....."

بکاری های مشترک ایران و افغانستان"

چکیده جلسه:

- ۱- پتانسیل های استان کرمان در زمینه انرژی های تجدید پذیر تشریح شد
- ۲- اعضاء هیات تجاری افغانستان یکی از اهداف سفر خود را دستیابی به فرصت ویژه در بخش فنی انرژی خورشیدی و افزایش ظرفیت نیروگاه ها به منظور مستقل سازی کشور خود اعلام کردند تا بتوانند هزینه های هنگفتی را که کشور چین به منظور ورود سیستم سولار در مناطق زراعی و محلی خود می کنند را متحمل نشوند.
- ۳- منابع انسانی آموزش دیده متخصص و ماهر استان کرمان از مزیت های استان در زمینه همکاری های کرمان و افغانستان در زمینه انرژی خورشیدی مطرح شد و عنوان شد می توان این تیم فنی را در اختیار کشور افغانستان قرار داد و برای انجام پروژه ی EPC در قسمت مهندسی، اجرا و کنترل به آن کشور کمک کرد. اگر قرار باشد پروژه ای در افغانستان ایجاد شود، این پیشنهاد وجود دارد که در حوزه سرمایه گذاری با توجه به پتانسیل خوب کرمان و بستر خوب انتقال انرژی از کرمان به مرز افغانستان؛ طبق یک تفاهم نامه ای، انرژی در کرمان تولید شود و چون استان کرمان برق را از سرمایه گذار با قیمت بسیار خوب که تقریباً جز بهترین قیمت های جهان است به مدت ۲۰ سال با یک قرار داد تضمین ۲۰ ساله خریداری کرده و برق را از لب مرز به داخل کشور افغانستان ترانزیت کند و این امکان نیز وجود دارد که زمین مورد نیاز برای احداث نیروگاه نیز در اختیار کشور افغانستان قرار گیرد.

۴- سرپرست هیات تجاری از افغانستان عنوان نمود، مساله آموزش نیروی انسانی افغانستان از زمینه های دیگر همکاری کرمان و افغانستان می تواند باشد زیرا این امکان در استان کرمان وجود دارد که نیروی انسانی را در حد متوسط دانشگاهی و نیز صنعتی در زمینه انرژی های تجدید پذیر آموزش دهد.

۵- مطرح شد که با توجه به توان و پتانسیل کرمان، بحث های امکان سنجی اولیه، بحث های مطالعاتی و نیز بحث های مهندسی اعم از detail design, Basic design, concept design در پنل های کوچک، بزرگ، خانگی، صنعتی وجود دارد که می تواند این تجربیات ۱۵ و ۲۰ ساله نیروگاهی را و ۶ و ۷ ساله نیروگاه خورشیدی را در اختیار کشور افغانستان قرار داد. در واقع در بحث آکادمی و دانشگاهی نیز از آنجا که ما نمایندگی اصلی ترونیس در ایران هستیم این آمادگی وجود دارد که آموزش های تخصصی، کارگاه ها و workshop ها در فیلد inventor های خورشیدی که به منزله ی مغز یک سیستم و قلب یک سیستم است را با مشارکت فرانیوز در کشور افغانستان برگزار نماییم.

مشروح گزارش:

نشست هیئت افغانی در خصوص انرژی روز سه شنبه ۱۳۹۷/۱۰/۲۵ در اتاق بازرگانی کرمان برگزار گردید. در ابتدا آقای مهندس طبیب زاده رئیس اتاق و دیگر افراد شرکت کننده در این نشست مواردی را مطرح نمودند که اهم آن به شرح زیر است:

آقای مهندس طبیب زاده ابتدا به معرفی افراد حاضر در این نشست از جمله جناب آقای دکتر رشیدی نژاد (استاد دانشگاه، استاد اقتصاد انرژی و رئیس مرکز مطالعات و پژوهش های اقتصادی اتاق)، جناب آقای دکتر عامری (استاد دانشگاه و فعال اقتصادی)، جناب آقای مهندس عبداللهی (معاون شرکت توزیع برق و فعال صنعت برق کرمان خصوصا انرژی های تجدید پذیر) پرداختند. وی ابتدا عنوان نمود کرمان تجربه ی خوبی در زمینه انرژی های تجدید پذیر دارد و از لحاظ فنی و نیروی انسانی می تواند همکار و همراه خوبی در این راه باشد. ایشان به تاکید بر کاربردی، مستمر و نتیجه بخش بودن جلسات با هیئت افغانستان جهت دستیابی به همکاری در زمینه مشخص در این راه، پرداختند.

آقای دکتر رشیدی نژاد، با اشاره به جلسه وضعیت تامین انرژی در آینده، به بیان نقشه راه انرژی استان (kerman energy road map) که به صورت پروژه ای در آن جلسه در استان کرمان مطرح گردید، پرداخت و اذعان نمود: با مطالعاتی که در حوزه های مصارف، تولیدات، منابع و مسائلی که در این خصوص صورت گرفت، نتایج بسیار خوبی از این بحث حاصل گردیده است. یکی از خروجی های بسیار خوب این بحث، توجه به انرژی تجدید پذیر خورشیدی در کرمان است. با توجه به وجود پایلوت ۲۰ کیلو واتی در دانشگاه کرمان، مطالعات بین المللی و تائیدیه هایی که در موارد مختلف در استان کرمان گرفته شده است، کرمان به لحاظ

مسائل فنی و شرایط اقلیمی موجود، به یکی از بهترین مناطق تولید انرژی خورشیدی محسوب گردیده است. بعد از این مطالعات صورت گرفته، توجه سرمایه گذاران خارجی به استان کرمان بیشتر گردید به طوری که در حال حاضر بزرگترین نیروگاه خورشیدی ۲۰ مگاواتی که اخیراً ۱۰ مگاوات به آن اضافه شده است، در استان کرمان وجود دارد. آن سرمایه گذار نیز هم اکنون مایل به سرمایه گذاری برای ۱۰۰ مگاوات دیگر دارد، به طوری که تمام کارهای عمران و مالی آن صورت گرفته است.

وی گفت؛ همه مطالعات صورت گرفته بر اساس استانداردهای بین المللی بوده اند و در راه اندازی نیروگاه های خورشیدی به جز مبدل و پنل های خورشیدی مورد نیاز که بیش از ۴۰ درصد تجهیزات کار را تشکیل می دهند، سایر تجهیزات مورد نیاز در کرمان تولید و اجرا می شود که افغانستان می تواند از این فرصت استفاده کند.

وی اظهار خرسندی نمود که این تجربه عملیاتی استان را با کشور همسایه افغانستان در میان بگذاریم و هر گونه خدماتی از جمله خدمات فنی و مهندسی را به این کشور ارائه دهیم.

هیئت تجاری افغانستان عنوان نمودند که قصد سفر به این استان را دستیابی به این فرصت های ویژه در بخش فنی انرژی خورشیدی و افزایش ظرفیت نیروگاه ها به منظور مستقل سازی کشور خود دانستند تا بتوانند هزینه های هنگفتی را که کشور چین به منظور ورود سیستم سولار در مناطق زراعی و محلی خود می کنند را متحمل نشوند.

آقای مهندس عبداللهی بیان کرد که به طور کلی محدوده ی جنوب غرب آسیا جز بهترین محل ها برای اجرای پروژه های خورشیدی می باشد. دلیل علاقه مندی سرمایه گذاران در پروژه های خورشیدی در این منطقه، وجود پتانسیل های ویژه در این منطقه است چرا که در بازدید و بررسی هایی که سرمایه گذار آلمانی در نیروگاه ۲۰ مگاواتی در ۲۰ کیلومتری کرمان انجام دادند، این منطقه را بهترین جای دنیا برای احداث نیروگاه خورشیدی دانستند. در همین راستا با توجه به اینکه کرمان به لحاظ موقعیت جغرافیایی و به علت اختلاف ارتفاع از سطح دریا که تقریباً مانند منطقه هرات و قندهار افغانستان می باشد، تقریباً متوسط ۵/۴ کیلو وات ساعت در روز را از انرژی خورشیدی به ازای هر کیلو وات پنل دریافت می کند. این موضوع نشان می دهد که این مناطق استعداد کافی را در این زمینه دارد و در افغانستان نیز که شرایط آب و هوایی مشابه این مناطق دارد، این استعداد نیز د این جا وجود دارد.

نکته این می باشد که سرمایه گذاری خورشیدی جز سرمایه گذاری های میانه در انرژی های تجدید پذیر است چرا که انرژی بادی ارزان تر و سایر انرژی ها گران تر از انرژی های خورشیدی می باشند. به طور کلی به ازای هر مگا بایت بسته به اینکه از چه برندها و یا کالاهایی استفاده شود، حدوداً یک میلیون دلار سرمایه گذاری نیاز می باشد. در استان کرمان حداقل ۳ پیمانکار و مهندس بسیار قدرتمند که از برندهای معتبر دنیا نمایندگی دارند، در پروژه ها کرمان دخیل هستند که به راحتی می توان این تیم فنی را در اختیار کشور افغانستان قرار

داد و برای انجام پروژه ی EPC در قسمت مهندسی، اجرا و کنترل به آن کشور کمک کرد. اگر قرار باشد پروژه ای در افغانستان ایجاد شود، این پیشنهاد وجود دارد که در حوزه سرمایه گذاری با توجه به پتانسیل خوب کرمان و بستر خوب انتقال انرژی از کرمان به مرز افغانستان؛ طبق یک تفاهم نامه ای، انرژی در کرمان تولید شود و چون که استان کرمان برق را از سرمایه گذار با قیمت بسیار خوب که تقریباً جز بهترین قیمت های جهان است به مدت ۲۰ سال با یک قرار داد تضمین ۲۰ ساله خریداری کرده و برق را از لب مرز به داخل کشور افغانستان ترانزیت کند و این امکان نیز وجود دارد که زمین مورد نیاز برای احداث نیروگاه نیز در اختیار کشور افغانستان قرار گیرد.

اما با توجه به سختی مسیر، تمامی قوانین ترانزیت، بستر ترانزیت، قرارداد خرید تضمینی در حوزه انرژی خورشیدی در این استان وجود دارد که به راحتی می توان تمامی همکاری های لازم در این خصوص را با کشور افغانستان انجام داد.

آقای قلندری، رئیس اتاق تجارت و صنایع غزنی عنوان کرد که با توجه به اینکه کشور افغانستان از نظر مهارت های توسعه ای یک سری محدودیت دارد، یک مسئله اصلی، مسئله آموزش نیروی انسانی است. این امکان در استان کرمان وجود دارد که نیروی انسانی لازم را در حد متوسط دانشگاهی و نیز صنعتی در زمینه انرژی های تجدید پذیر آموزش دهد. چرا که یک نیروی متخصص در صورت ساخت یک سیستم، می تواند به راحتی بعضی از موارد در این زمینه را آنالیز، تفسیر و مورد پیشرفت قرار دهد.

آقای مهندس رضایی در ادامه ی صحبت های افراد حاضر در این نشست این همکاری همه جانبه با افغانستان را مورد تأیید قرار دادند و بیان نمودند که با توجه به توان و پتانسیل این استان، بحث های امکان سنجی اولیه، بحث های مطالعاتی و نیز بحث های مهندسی اعم از *concept design, Basic design, detail design* در پل های کوچک، بزرگ، خانگی، صنعتی وجود دارد که می تواند این تجربیات ۱۵ و ۲۰ ساله نیروگاهی را و ۶ و ۷ ساله نیروگاه خورشیدی را در اختیار کشور افغانستان قرار دهند. در واقع در بحث آکادمی و دانشگاهی نیز از آنجا که ما نمایندگی اصلی ترونیس در ایران هستیم این آمادگی وجود دارد که آموزش های تخصصی، کارگاه ها و *workshop* ها در فیلد *inventor* های خورشیدی که به منزله ی مغز یک سیستم و قلب یک سیستم است را با مشارکت فرانیوز در کشور افغانستان برگزار نماییم.

آقای مهندس پور امیری ادامه داد؛ سرعت عمل اجرای نیروگاه های خورشیدی خیلی سریع است به طوری که می توان با نیروی بیشتری این کار را سریع تر انجام داد. وی بیان نمود که لازم نیست از یک ظرفیت خیلی بزرگ شروع کنیم. می توان خرد خرد به این ظرفیت اضافه نمود و به صورت پیوسته، نیروگاه ها را وارد مدار کرد. تنها مسئله اجرای صحیح طراحی این موارد می باشد. ما مفتخریم که متخصصان در استان کرمان به این سطح از تجربه دست یافتند و توانستند در این چند سال خدمات مناسبی به این نیروگاه ها دهند و با تمام مشکلات فنی و سرویس نگهداری آن ها آشنا شوند.

آقای دکتر رشیدی نژاد نیز در ادامه به بحث محیط زیست اشاره نمود، ایشان اذعان نمودند که برای نصب سیستم های این نیروگاه های خورشیدی در استان کرمان به جز راه رو های آن، تسطیح زمینی صورت نمی گیرد، در واقع به محیط زیست صدمه ای وارد نمی کند و نیز به جای بتن ریزی در آن ها به دلیل شرایط آب و هوایی خاص که در آن رطوبتی وجود ندارد، از برمینگ استفاده شده است به طوری که استحکام این ها با روش های خاصی بیشتر نیز می شود. بنابراین با این شرایط می توان کارگاه ها را در محل های مورد نظر خود نصب کرد و با آموزش افراد محلی مونتاژ آن ها را صورت داد.

ایشان نیز در مورد تهیه کابل ها اشاره نمودند که با تولید کابل های کنترلی و کابل های DC توسط شرکت زر کابل دیگر نیاز به ورود کابل از کشورهای مختلف نیستیم. حتی در مورد تولید پنل نیز بیان نمودند که اخیراً در کرمان پنل هایی تولید می شود که با توجه به شرایط خوب محیطی در صدد جبران راندمان آن ها هستیم. به منظور تمیز نمودن این نیروگاه ها از پمپ های آب با فشار بالا استفاده گردیده است به طوری که در بهترین زمان ها با نصب تقریباً ۱۰۰ هزار پنل، از این ۲۰ مگا بایت، ۱۸،۵ مگا بایت آن به انرژی استحصال شده است.

بحث آموزش، بحث مهندسی، بحث مونتاژ، بحث تامین نیز از مواردی می باشند که می توان با استانداردهای بین المللی رعایت کرد و در تفاهم نامه با کشور افغانستان ذکر نمود.

آقای قلندری، رئیس اتاق تجارت و صنایع غزنی و نماینده جلسه ی شورای عالی اقتصاد افغانستان و از جانب رئیس جمهور آن کشور درخواست مذاکره مستقیم در مورد این موضوع را در کشور خود خواستار شد. ایشان مطرح نمود به علت اینکه طالبان برق آن ها را قطع می نماید آن ها مجبورند از ژنراتور استفاده کنند و به ازای هر کیلو وات برق مصرفی، ۴ دلار پرداخت نماید، در همین خصوص ریاست برشناهی افغانستان قصد داد طی یک همکاری در اهدای وام، زمین و ... بتواند برق را از طرف شرق دریافت کند. ایشان نیز در ادامه مطرح نمودند که طی بازنگری های صورت گرفته، در صورت امکان برخی از قطعات را در داخل خود کشور افغانستان توسط دستگاه های CNC برش دهند و در انتها نیز خواستار اجرای پروژه ی بسیار خوب زیر بنایی آموزشی که بتواند در آینده به عنوان مشوق هایی در کشورشان مورد استفاده قرار گیرد، تاکید نمودند.

آقای مهندس گلستانی (سیمان ممتازان) گفت؛ با بررسی قیمت هایی که از کشورهای مختلف حین احداث نیروگاه خورشیدی ۱۰ مگابایتی که طرح توسعه آن حدود ۵۰ مگابایت در جاده ی رفسنجان می باشد، صورت گرفته است، قیمت ها در حال حاضر روند کاهشی به خود گرفته است به طوری که قیمت آن ها حدود ۷۰۰ الی ۸۰۰ هزار دلار به ازای هر مگابایت (تقریباً زیر یک میلیون دلار) کاهش یافته است و نیز قیمت پنل ها بین ۳۵۰ هزار دلار تا ۴۰۰ هزار دلار به ازای هر مگابایت برآورده شده است. ایشان در ادامه به پتانسیل خوب کرمان در بخش انرژی اشاره نمودند که کارخانه سیمان نیز با توجه به این پتانسیل خوب، بخشی از سرمایه گذاری خود را به سمت نیروگاه خورشیدی برده است به طوری که تا چند ماه اخیر، کار اجرا و شروع خواهد شد.

رئیس اتاق تجارت و صنایع پکتیا افغانستان در ادامه این نشست به وجود ۳۰۰ روز آفتابی در شهرهایی مانند کابل و فراهم بودن زمینه مناسب برای تولید انرژی خورشیدی اشاره کرد و گفت: در کابل برخی مناطق در شب برق ندارند و حتی مناطقی هستند که شب و روز برق ندارند و می توان با سرمایه گذاری در این حوزه به تولید برق مورد نیاز این شهر کمک کرد.

آقای دکتر رشیدی نژاد تصریح کرد: دانشجویان افغانستانی می توانند در دانشگاه های کرمان با هزینه تحصیل کمتر نسبت به مرکز کشور تحصیل و تحصیلات را به صورت کاربردی پیگیری کنند، چرا که در دانشگاه کرمان که یک دانشگاه مادر می باشد، تمام استانداردهای بین المللی اجرا می شود و تا زمانی که دانشجوی PHD مقاله ی بین المللی نداشته باشد فارغ التحصیل نمی شود. بنابراین اتاق می تواند به عنوان یک واسط خوب با دانشگاه برای اجرای این دوره های آموزشی که منجر به اشتغال شوند، کمک شایانی کند.

رئیس اتاق کرمان در ادامه ی این نشست افزود: زمینه های همکاری مشترک در حوزه انرژی بین دو طرف وجود دارد و در این بخش می توانیم به نتیجه مطلوب برسیم. ایشان بیان نمودند: دانشجویان افغانستان می توانند در دانشگاه های کرمان در حوزه انرژی تحصیل کنند و همچنین در موسسات آموزش فنی و حرفه ای، مهارت بیاموزند تا بتوانند در کشور خود در حوزه انرژی به فعالیت بپردازند چرا که تقریباً بیش از ۳۰۰۰ دانشجوی افغانستانی در رفسنجان در حال تحصیل اند. وی با تاکید بر اینکه نیروی انسانی توانمند عاملی برای توسعه خواهد بود، ادامه داد: کرمان و افغانستان در زمینه نیروی انسانی و مباحث فنی می توانند ارتباطات قوی تری با یکدیگر داشته باشند و تجارت را گسترش دهند زیرا اگر نیروی انسانی متخصص تربیت شود، بعداً عامل اصلی توسعه هر منطقه خواهد شد.

پیوست شماره ۵

گزارش بازدید از واحدهای صنعتی سیرجان و رفسنجان

در روز چهارشنبه مورخ ۹۷/۱۰/۲۶

بازدیدهای روز چهارشنبه مورخ ۱۳۹۷/۱۰/۲۶

الف- در شهرستان سیرجان: با آقای مکی آبادی فرماندار سیرجان، معاون و مدیران منطقه ویژه اقتصادی سیرجان ملاقات انجام شد و مشوق های سرمایه گذاری در منطقه ویژه اقتصادی و پتانسیل های این منطقه توضیح داده شد. ضمناً از کارخانجات زیر بازدید صورت گرفت:

- ۱- کارخانه اسمبل ال جی
- ۲- کارخانه روغن نباتی فریکو با برند تولیدی نینا
- ۳- کارخانه تراکتور سازی عمران سیرجان

ب- در شهرستان رفسنجان: در مسیر معدن مس سرچشمه به رفسنجان توضیحاتی در خصوص توانمندی های مختلف اقتصادی و معدنی استان کرمان و شهرستان رفسنجان ارائه گردید. همچنین از کارخانجات الماس کویر و پارس گرانیت واقع در شهرک صنعتی رفسنجان بازدید به عمل آمد.

پوست شماره ۶

گزارش همایش "توسعه همکاری های اقتصادی بازرگانی

استان کرمان و کشور افغانستان"

در ابتدای جلسه آقای طبیب زاده ضمن عرض خوش آمد به مهمانان افغانستانی گفت؛ زمینه همکاری مشترک بین ایران و افغانستان وجود دارد ولی در آمار مراودات تجاری رقم قابل ملاحظه ای نمی باشد. پتانسیل هایی که در استان کرمان و دانشگاه های خوبی که در استان کرمان وجود دارد می تواند زمینه ساز همکاری های گسترده علمی و آموزشی را به دنبال داشته باشد. یکی از زمینه های گسترده همکاری بحث انرژی است که در بخش انرژی خورشیدی و انرژی های پاک می توان همکاری های مشترک داشت. در بحث معدن نیز به دلیل وجود معادن غنی در افغانستان می تواند مواد معدنی مورد نیاز استان کرمان را تامین نماید چون معادن استان کرمان نمی توانند پاسخگوی نیاز استان در بخش معدن باشد. در بخش مواد غذایی، استان کرمان می تواند تامین کننده مواد غذایی مورد نیاز کشور افغانستان باشد و از فعالین اقتصادی استان دعوت می گردد تا از این فرصت به وجود آمده بهره کافی را ببرند. در بخش خدمات فنی و مهندسی نیز شرکت های پیمانکاری بزرگی در استان کرمان وجود دارند که این شرکت ها نیز می توانند زمینه همکاری های مشترک را فراهم سازند. از آنجائیکه کشور افغانستان بر روی کیفیت کالا تاکید بسیار فراوانی دارد، بنابراین می طلبد که فعالین اقتصادی استان کرمان بر روی تولید کالاهای صادراتی خود و بر روی کیفیت تولید آن تاکید نمایند. بر اساس آمار بانک جهانی، کشور افغانستان در حمایت از سرمایه گذاری خارجی رتبه ۲۶ و در شروع کسب و کار رتبه ۴۹ را در دنیا دارا می باشد و این نشان می دهد که شروع کسب و کار در افغانستان بسیار خوب است و اتاق بازرگانی کرمان هم بعنوان حامی در سهولت انجام همکاری های مشترک می تواند مشارکت داشته باشد. وی افزود مقرر

گردیده است کمیته ای مشترک تشکیل شود و این کمیته زمینه ساز تشکیل مذاکرات رو در رو با تجار ایرانی-افغانستانی بوده و در نهایت منجر به مراودات تجاری فی مابین گردد.

در ادامه آقای حسینی نژاد، ریاست سازمان صنعت، معدن و تجارت استان کرمان گفت؛ آمار صادرات ایران به کشور افغانستان در ۷ ماهه اول سال ۹۷ عددی برابر با ۱ میلیارد و ۸۷۰ میلیارد دلار است که در ۷ ماهه اول سال ۹۶ این عدد ۱ میلیارد و ۵۱۰ میلیون دلار می باشد.

که این یعنی در ۷ ماهه نخست امسال صادرات استان کرمان به کشور افغانستان حدود ۲۰۰ میلیارد دلار بیشتر بوده است. میزان صادرات استان کرمان با سایر کشورهای همسایه به نسبت با کشور افغانستان بیشتر بوده و بنابراین بایستی توجه بیشتری نسبت به این موضوع شده و از ظرفیت های کشور افغانستان به نحو بهتری بهره مند گردید. او همچنین گفت، به دلیل مرز مشترک ایران با افغانستان، وجود اشتراکات فرهنگی و عقیدتی و همچنین مذهبی، وجود نیروی (حدود ۳۰۰ هزار نفر در استان کرمان که برخی از آنان عضو اتاق بازرگانی می باشند) همگی دلیلی بر انجام همکاری های مشترک فی مابین می باشد. وی ادامه داد؛ در سال ۱۳۹۶ کالاهایی که از ایران به افغانستان صادر گردیده است شامل فرش، لباس، انواع نوشابه ها، آلومینیوم و محصولات وابسته به آن، آهن، فولاد، محصولات غذایی، روغن می باشد و این به آن معناست که می توان از ظرفیت های استان کرمان به بهترین شکل ممکن استفاده نمود. در بحث معدن باید گفت که استان کرمان تا پایان سال ۱۴۰۰ بعنوان قطب فولاد کشور مطرح خواهد شد و تا پایان این سال به تولید بیش از ۱۰ میلیون تن تولید فولاد خواهیم رسید. همچنین تکمیل زنجیره تولید در استان کرمان با تولید گندله، فولاد اسنجی و ... در استان کرمان انجام شده است و این فرصت بسیار خوبی است که تجار افغانستانی از این فرصت های پیش آمده بهره مندی لازم را نمایند. متأسفانه در زمینه معادن و صنایع معدنی کشور افغانستان زیرساخت های مناسبی را ایجاد نکرده است ولی در بخش پتانسیل های معدنی از ظرفیت خیلی خوبی برخوردار است و استان کرمان می تواند در بخش اکتشاف، استخراج و تامین مواد اولیه کارخانجات ظرفیت های مورد نیاز آنها را تامین نماید. یکی از چالش های بر سر راه صادرکنندگان بحث تعهدات ارزی است که امیدواریم این مساله به درستی مدیریت شده و مشکلات صادرکنندگان استان کرمان برطرف شود.

آقای قلندری، رئیس اتاق صنعت و تجارت غزنی ضمن تشکر از میزبانی اتاق بازرگانی کرمان گفت؛ غزنی زادگاه ابولمجد محدود صنایع ابن آدم می باشد که در مسائل فرهنگی شهره عام و خاص در مقیاس جهانی دارد. از بعد پتانسیل های اقتصادی این استان باید گفت؛ غزنی در بخش زیرساخت ها دارای معادن غنی بسیاری مانند لیتیوم می باشد که ارزش لیتیوم موجود در این معادن کل ارزش سوخت کشور عربستان سعودی برابر می باشد و این موضوع از طرف سازمان های تحقیقاتی نیز تأیید شده است. در کنار معادن لیتیوم، یک معدن بسیار معروف طلا نیز وجود دارد که به معدن زرکشان مشهور است. در کنار این معادن، همچنین معادن مس، آهن،

سرب، سنگ های قیمتی مانند مرمر و رخام که همگی بکر و دست نخورده می باشند، نیز وجود دارد. در بخش روبنایی این استان ذکر همین نکته کافی است که این استان دارای سد های آبی یا بندهای آبی بزرگی مانند بند سلطان که در زمان سلطان محمود غزنوی و تحت مدیریت خود ایشان ساخته شد، وجود دارد. در کنار این سد، بند زنخان (تحت مدیریت همسر ایشان ساخته شد) و بند سرده وجود دارند که یکی از بزرگترین کانال های آبی بزرگ در افغانستان به شمار می آیند. به همین دلیل است استان غزنی به عنوان یکی از استان های بزرگ افغانستان به شمار می آید و با توجه به تخصص کارشناسان و فعالین اقتصادی در حوزه کشاورزی، فرصت سرمایه گذاری در زمینه مکانیزه کردن کشت و زراعت در این استان و با توجه به منابع آبی فراوان و زمین های آماده جهت کشت و زراعت، فراهم می باشد. محصولات زراعتی غزنی شامل آلوی بخارا، کشمش، بادام، تخم شبدر، تخم رشقک و سایر اقلام می باشند که همگی ماهیت صادراتی دارند. استان غزنی یکی از پر مصرف ترین استان های افغانستان به شمار می آید. این استان به دلیل موقعیت جغرافیایی خود و به دلیل مرکزیت آن سبب شده است که استان های همجوار آن، کالاهای مورد نیاز خود را از این استان تهیه نمایند. وی افزود، میزان صادرات ایران به افغانستان در حدود ۲ میلیارد و ۵۰۰ میلیون دلار بوده که بسیار پائین می باشد. اکنون از ایران اقلام دارویی، مواد غذایی و مواد شوینده با در نظر گرفتن کیفیت و صحت آن به افغانستان صادر می گردد ولی در مقابل، صادرات کشور افغانستان به ایران فقط در حد چند میلیون دلار می باشد. مسیرهای ترانزیتی جهت صادرات کالا به سایر کشورها از افغانستان، کریدورهای هوایی و زمینی بوده که عمده آن به کشور ترکیه و بخش هایی از اروپا صورت می گیرد. از نظر میزان صادرات کشور افغانستان به کشورهای هدف آن به ترتیب هند، پاکستان، ترکیه، اروپا و ایران می باشند. در بخش واردات نیز به ترتیب از کشور چین، ایران و ترکیه به افغانستان واردات صورت می پذیرد. ایشان در ادامه گفت، تعهد ارزی یکی از مواردی است که باعث گردیده که میزان تجارت ایران با افغانستان کاهش یابد. وی افزود، تجارت با ایران را ترجیح می دهیم ولی باید همه موانع سر راه برطرف گردند به عنوان مثال یکی از مسائل موجود تعهدات شرکت های ایرانی می باشد که تعهدات شرکت های ایرانی بایستی دراز مدت بوده و همچنین تعهد به اجرای قرارداد با شرکت های افغانی داشته باشند. در ادامه ایشان گفت، معاملات تجاری ما با ایران و سایر کشورها به صورت نقدی بوده و حتی به صورت ال سی هم نمی باشد. وی افزود، تجاری که امروز از ایالات قندهار، غزنی، پکتیا، پکتیکا، کابل و خست حضور دارند تمایل دارند همکاری های تجاری مستمر با فعالین اقتصادی از اتاق بازرگانی کرمان داشته باشند و پیشنهاد می شده که یک کمیته مشترک بین استان کرمان با ولایات کشور افغانستان تشکیل شده و هر قراردادی که منعقد می شود با نظارت این کمیته انجام شود. در مورد مسیرهای ترانزیتی نیز بایستی گفت که کشور ایران سهل ترین مسیرهای ترانزیتی را برای تجار افغانی فراهم آورده است که این مسیر از طریق بندر عباس صورت می پذیرد و امیدوار هستیم که بند چابهار نیز این امکان را برای تجار افغانی فراهم سازد تا بتوان کالاهای صادراتی از طریق مسیر ایران به سایر کشورها ترانزیت نمود. ایشان همچنین گفت کشور افغانستان بیشترین میزان سرمایه

گذاری خود را در کشور ازبکستان دارد و امیدوار هستیم در استان کرمان نیز تجار افغانی امکان سرمایه گذاری داشته باشند. ایشان در پایان سخنرانی خود دوباره از میزبانی اتاق بازرگانی کرمان تشکر به عمل آورد.

سپس آقای محمد گردیزی، عضو هیات رئیسه اتاق تجارت و صنایع پکتیا گفت؛ مردم ایران و افغانستان در طول تاریخ وجوه مشترک زیادی از نظر فرهنگی، زبانی، قومی و حتی تجارت داشته اند. در طول ۳۰ سال گذشته ما به استان های مشهد، تهران، اصفهان سفر کرده ایم و زمینه همکاری های مختلفی را ایجاد نموده ایم و اکنون در استان کرمان حضور داریم تا راهکارهای توسعه و همکاری های مشترک را بررسی نمائیم. ایشان همچنین گفت، متأسفانه در طول چند سال اخیر میزان مرادوات تجاری ایران با افغانستان بشدت کاهش یافته است و از مسوولین تقاضا می شود که در این زمینه تدابیری بیاندیشند تا تبادلات تجاری ایران و افغانستان به جایگاه مطلوب خود دست یابد. وی گفت، در کشور افغانستان فرصت های تجاری فراوانی وجود دارد تا تجار ایرانی در آنجا حضور یافته و سرمایه گذاری نمایند و همچنین این امکان نیز باید برای تجار افغانی وجود داشته باشد تا به ایران و استان کرمان آمده و محصولات خود را عرضه نمایند. وی افزود استان پکتیا در جنوب شرق افغانستان واقع گردیده و محصولات کشاورزی فراوانی در این استان وجود دارد که از محصولات موجود در این استان می توان به جرجوزه، گردو، کشمش اشاره نمود ولی هنوز نتوانسته ایم این محصولات را به ایران صادر نمائیم. ایشان گفت، از تجار کرمانی دعوت می شود که به این استان آمده و از نزدیک از محصولات و تولیدات این استان بازدید نمایند. او همچنین گفت، در استان کرمان محصولات کشاورزی بسیار خوبی از قبیل خرما، پسته و سایر محصولات کشاورزی که دارای بازار مناسبی در استان پکتیا می باشند، وجود دارد و امیدوار هستیم که بتوان میزان مبادلات تجاری استان پکتیا را با استان کرمان توسعه دهیم.

سپس آقای رسولی، عضو هیات رئیسه و رئیس اتاق تجارت و صنایع کابل گفت؛ از اتاق بازرگانی کرمان تشکر بعمل می آید که این فرصت فراهم آمد تا زمینه های همکاری تجاری ایران و افغانستان و همچنین توسعه همکاری های مشترک ایران و افغانستان در این جلسه بحث و بررسی شود. مسلماً، توسعه روابط اقتصادی ایران با افغانستان در جهت منافع کل منطقه و بالاخص مردم دو کشور ایران و افغانستان خواهد بود. وی گفت، پس از جنگ جهانی دوم و استقلال کشور افغانستان گرچه روابط اقتصادی فی مابین دو کشور گسترش نیافت اما وجوه مشترک فرهنگی دو کشور تقویت و توسعه گردید که اثر آن را در تفاهم نامه ها و موافقت نامه های بین دو کشور می توان مشاهده نمود. امروزه علیرغم مشکلات و موانع بر سر راه دو کشور باز می توان گفت که تشابهات فرهنگی، عقیدتی و نژادی بین دو کشور وجود داشته و این تشابهات ضامن توسعه پایدار مناسبات تجاری و اقتصادی بین دو کشور می باشد. ایشان در ادامه بحث به معرفی استان کابل پرداخت و گفت؛ کابل یک شهر تاریخی بوده و به دلیل واقع شدن در شاهراه مواصلات، شمال را به جنوب و شرق را به غرب افغانستان متصل می نماید و از این حیث دارای اهمیت فراوانی است. وی گفت، از نظر قدمت شهر کابل باید گفت که قدمت آن

بیش از شهرهای سمرقند، بلخ و بخارا بوده و در کتابهای باستان و کهن به کابل اشاره شده است و همچنین در شاهنامه فردوسی نیز از کابل و مهرباب شاه، جد مادری رستم سخن به میان آمده است. از لحاظ جغرافیایی نیز باید گفت، این شهر در ناحیه مرکزی افغانستان واقع شده و پایتخت افغانستان می باشد. این شهر در شمال غرب با پروان، در شمال شرق با کاپیسا، در جنوب شرق با لنگرهار، در جنوب با لوگر هم مرز می باشد و مساحت این استان ۴۵۸۵ کیلومتر مربع است. بر اساس آمار سال ۱۳۹۱ شمسی، جمعیت این استان ۳۹۵۰۰۰۰ نفر جمعیت داشت و گفته می شود که در حال حاضر بیش از ۶ میلیون نفر در این استان ساکن می باشند. از کل جمعیت کابل ۴۸ درصد آن را زنان و ۵۲ درصد آن را مردان تشکیل می دهند. این استان در امتداد دریای کابل قرار دارد. این استان در شاهراه اصلی جاده متصل به پیشاور کشور پاکستان قرار داشته و مرکز فرهنگی و اقتصادی کشور افغانستان است. همچنین این استان دارای یک دریا به نام دریای کابل بوده که از کوه های پروان سرچشمه گرفته است. ایشان در ادامه گفت، بخش های مختلف اقتصادی این استان شامل بخش صنایع، معادن، خدمات و کشاورزی می باشد و محصولات عمده زارعی این استان را گندم، جو و ماش تشکیل می دهد و در قسمت باغی انگور، آلو، آلبالو و میوه های هسته دار به عمل آمده که به خارج از کشور صادر می گردد. در بخش زیرساخت ها و منابع طبیعی این استان نیز باید گفت بخش زراعت و کشاورزی بیشترین بخش اقتصادی را در بر می گیرد. او در ادامه به چالش ها و راهکارهای توسعه روابط اقتصادی بین ایران و افغانستان اشاره نمود. وی گفت، کابل دارای ۱۲۵ هزار هکتار زمین زراعی می باشد و تعداد کشاورزان در این بخش در حدود ۶۰ هزار نفر تخمین زده می شود. بایستی گفت که ۹۰ درصد شاغلین این استان در بخش کشاورزی شاغل هستند. وی گفت، بیش از ۱ میلیون راس گاو و گوسفند در این استان وجود دارد و تولیدات محصولات کشاورزی در این ایالت در حدود ۷۲ درصد میوه، ۱۷ درصد حبوبات و ۱۱ درصد سبزیجات است. یکی دیگر از چالش ها و تنگنای مبادلات تجاری ایران و افغانستان حجم مبادلات تجاری بسیار کم می باشد که بیشتر این حجم مبادلات مصالح ساختمانی، تجهیزات شبکه آبرسانی، سیمان، آهن، وسایل و لوازم خانگی، نفت، گاز، پوشاک، لوازم بهداشتی و آرایشی و مواد خوراکی می باشد. وی افزود، رقم تجاری بین کشور ایران و افغانستان بر طبق گفته های آقای عباس عراقچی، معاون سیاسی وزارت امور خارجی در حدود ۳ میلیارد دلار می باشد که صادرات از طرف افغانستان بسیار کم بوده است. بر اساس آمار گمرکات ایران میزان صادرات به افغانستان در حدود ۲ میلیارد و ۷۰۰ میلیون دلار بوده و افغانستان چهارمین کشور هدف صادراتی ایران می باشد. وی در ادامه ۳ دلیل عمده برای مراودات تجاری میان ایران و افغانستان را شرح نمود؛ ۱- به دلیل تنش های میان افغانستان و پاکستان، کشور ایران جایگزین بسیار خوبی برای کشور پاکستان بوده است. ۲- به دلیل منازعات میان پاکستان و افغانستان، مردم افغانستان در جهت منافع ملی خود از خرید کالاهای پاکستانی سر باز زده و آنها را تحریم نموده اند. ۳- بنا بر تقلب در کالاهای پاکستانی مردم افغانستان تصمیم گرفته اند که از کالاهای ایرانی استفاده نمایند. او در ادامه گفت، با توجه به مشکلات موجود بر سر راه مبادلات تجاری ایران و افغانستان بایستی راه

کارهای مناسب جهت حل آنها پیدا نمود. پیشنهاد می گردد فعالین اقتصادی استان کرمان در بخش های صنعت، معدن و کشاورزی افغانستان سرمایه گذاری نموده زیرا زمینه های بسیار گسترده در این بخش ها موجود می باشد. در بخش انرژی های خورشیدی نیز زمینه های سرمایه گذاری در این کشور وجود دارد. من امیدوار هستم تمامی دشواری های موجود بر سر راه به خوبی مدیریت و برطرف گردند.

در ادامه آقای دکتر علمیار، رئیس اتاق تجارت و صنایع پکتیا گفت؛ ایالت پکتیا ۵ استان را در بر دارد که مرکز آن ناحیه جنوب شرق یعنی پکتیا می باشد و همجوار با استان های غزنی، پکتیکا و خست است. این استان ۱۸۰ کیلومتر مرز مشترک با کشور پاکستان دارد و به میزان حدود ۱ میلیارد دلار از کشور پاکستان واردات صورت می پذیرد که کالاهای وارداتی از این استان به کابل ترانزیت گردیده و سپس به سایر استان های افغانستان حمل می گردد. ایشان همچنین گفت، فرصت های صادراتی بسیار خوبی در این استان وجود دارد به عنوان مثال چلغوز که یک محصول کشاورزی می باشد، در حجم بالا به کشور چین صادر می گردد. وی گفت مس، کرومیت، سنگ های قیمتی و نیمه قیمتی و همچنین نفت به عنوان منابع طبیعی در این استان وجود دارد که تجار ایرانی می توانند در این بخش ها سرمایه گذاری نمایند. وی گفت، تمایل داریم با تجار ایرانی همکاری های توسعه تجاری و اقتصادی داشته باشیم. وی گفت، رئیس جمهور این کشور همیشه تاکید بر مشارکت بخش خصوصی کشور افغانستان با ایران در زمینه همکاری های اقتصادی داشته است. او به برخی از مشکلات بین دو کشور اشاره نموده و یکی از چالش ها را صدور ویزا برای تجار افغانی ذکر نمود و گفت در خصوص صدور ویزا از اتاق بازرگانی کرمان درخواست می کنیم که موضوع را پیگیری نموده تا روند صدور ویزا را برای تجار افغانی آسان شود. ایشان گفت، ۱۵۰۰ نفر عضو اتاق پکتیا هستند که می توانیم آنها را تجار استان کرمان ارتباط دهیم تا بتوانند همکاری های مشترک خود را آغاز نمایند. وی گفت، نمایندگان اتاق تجارت پکتیا می توانند محصولات استان کرمان را به افغانستان برده و آنها را در بازار خود معرفی نمایند و بازار خوبی را برای آن پیدا کنند. وی افزود تفاهم نامه خوبی نیز با اتاق کرمان به امضاء خواهیم رساند که امیدواریم در پی این تفاهم نامه مانند تفاهم نامه اتاق بیرجند، بتوان همکاری های اقتصادی مشترک داشت. وی گفت، در قسمت حمل و نقل و ترانزیت مشکلات بسیاری با ایران داشته ایم به عنوان مثال در بندر چابهار برای ترخیص کالا با مشکلات مختلفی جهت ترخیص کالا برخورد کرده ایم. او در انتهای سخنان خود گفت، این اتاق تمایل دارد که یک کمیته تخصصی مشترک و یک تیم مشترک مشتمل از بخش خصوصی و دولتی وجود تشکیل شده تا مشکلات فی مابین بررسی و حل و فصل شوند که در نهایت منجر به ساختن یک روابط اقتصادی دوسویه گردد.

در ادامه آقای دکتر پورا براهیمی نماینده مردم کرمان و راور گفت؛ تلاش در مجلس این است که از مجموعه ظرفیت های صادراتی استان کرمان و همچنین دانش فنی که پس از پیروزی جمهوری اسلامی ایران بوجود آمده است، به بهترین شکل ممکن بهره برداری گردد. همچنین از ظرفیت های سرمایه گذاری های مشترک بین

ایران و افغانستان نیز باید به خوبی بهره مند شد. وی گفت؛ اولین موضوع پیشنهادی در جهت توسعه مراودات تجاری استان کرمان و کشور افغانستان بحث مراودات بانکی می باشد. طبیعتاً هر گونه فعالیت اقتصادی که صورت می گیرد اگر ظرفیت های بخش بانکی آن در نظر گرفته نشود، منجر به حصول نتیجه نخواهد شد. متأسفانه در حال حاضر ۳ تحریم اصلی بر علیه ایران صورت گرفته است اما شکل تحریم های امروزی علیه ایران با گذشته یک تفاوت اساسی دارد و آن اینکه در گذشته ایران تحت تحریم های سازمان ملل متحد، اتحادیه اروپا و ایالات متحده آمریکا بود اما امروز هیچ نهاد بین المللی کشور ایران را تحریم نکرده است و فقط کشور ایالات متحده آمریکا بر خلاف موازین و مقررات بین المللی کشور ما را تحریم نموده است. تحریم های حال حاضر در ۳ بخش مراودات بانکی، فروش نفت و حمل نقل (زمینی، هوایی و دریایی) می باشد. در گذشته با وجود تحریم های گسترده و شدید علیه ایران، همواره توانسته ایم که راهکارهایی برای گذر از این تحریم ها پیدا نموده و مراودات تجاری خود را پیش ببریم. علی رغم قول اتحادیه اروپا و اجرای طرح SPV که قرار بود تا پایان سال ۲۰۱۸ تعهدات آنها عملی شود ولی متأسفانه اروپایی ها تعهدات خود را عملی ننمودند ولی با این حال ایران راهکارهای دیگر مد نظر خود را عملی نموده است. بنابراین اولین اقدامات در ارتباط با تجار افغانی بایستی در حوزه بانکی باشد و تعریف دقیق و مشخص در این حوزه باشد. دومین نکته موضوع بحث تجارت است که بخشی از این موضوع برمیگردد به نیازهای کشور افغانستان و بخشی نیز بر میگردد به نیازهای ایران که تامین نیازها بایستی به طور دوجانبه در مدنظر قرار گیرند. همچنین کشور افغانستان نیز می تواند به عنوان یک جایگاه منطقه ای جهت دسترسی به سایر کشورها و صادرات کالاهای ایرانی مدنظر قرار گرفته شود. خوشبختانه فعالین اقتصادی کشور افغانستان در حوزه مراودات تجاری و در تامین کالاهای اساسی آن کشور از ایران استقبال نموده اند. او گفت؛ همکاری های مشترک در حوزه همکاری های علمی و تحقیقاتی بایستی صورت پذیرد که به برکت وجود انقلاب اسلامی اکنون در اوج عزت و اقتدار در تولید علم قرار داریم و ایران در این زمینه در منطقه خاورمیانه دارای جایگاه نخست می باشد. همکاری های مشترک میتواند در حوزه علم و فناوری نیز صورت گیرد که دانشگاه های استان کرمان، مراکز فنی و حرفه ای آمادگی آموزش نیروهای حرفه ای را در کشور افغانستان داشته و افغانی ها می توانند از این ظرفیت ها استفاده نمایند و کمیسیون اقتصادی مجلس نیز در این زمینه قول هرگونه همکاری در جهت توسعه مناسبات تجاری بین دو کشور را می دهد.

آقای حسن پور، نماینده مردم سیرجان و بردسیر در مجلس شورای اسلامی گفت؛ با جمعیت ۳ میلیون نفری استان کرمان حجم مراودات تجاری بین استان کرمان و افغانستان بسیار ناچیز می باشد. در بحث فولاد که آقای دکتر پورابراهیمی گفت بایستی ذکر شود که استان کرمان تنها استانی در دنیا می باشد که توانسته است زنجیره تولید را کامل نماید. امروزه در استان کرمان بیش از ۵۰ میلیون تن سنگ آهن بایستی استخراج گردد تا نیاز استان را تامین نماید. وی گفت؛ استان کرمان با تولید بیش از ۲۴ میلیون کنسانتره، تولید ۱۷ میلیون تن گندله و تولید بیش از ۱۰ میلیون تن فولاد رتبه نخست را در کشور دارا می باشد. وی ادامه داد؛ امروزه استان کرمان

گوی سبقت را از سایر کشورها ربوده است. در گذشته تولید آهن اسفنجی مربوط به کشور چین بوده است و امروز بزرگترین سایت تولید آهن اسفنجی مربوط به شهرستان سیرجان است که با ظرفیت تولید بیش از ۳/۵ میلیون تن در حال فعالیت می باشد. وی گفت؛ ظرفیت معادن دو کشور بیش از اکتشافات انجام شده می باشد. ایشان گفت؛ در یک جمله بطور خلاصه باید گفت که استان کرمان توانایی تامین نیاز فولاد نه تنها کشور افغانستان بلکه در سایر کشورهای منطقه را دارد و اکنون ۱۴ کارخانه فولاد در شهرستان سیرجان و بردسیر وجود دارد که نیاز فولادی کشور را تامین می نمایند. همچنین قرار است که دو پروژه فولاد در استان کرمان به بهره برداری برسد که می توانند کمک به تامین زنجیره تولید کشور نمایند. وی در پایان گفت؛ درخواست می شود که جلسات تخصصی که ماهیت عملیاتی داشته باشند در جهت توسعه مناسبات همکاری بین دو کشور برگزار گردد.

در پایان همایش، تفاهم نامه همکاری فی مابین اتاق بازرگانی کرمان و سه اتاق تجارت و صنایع غزنی، پکتیا و کابل به امضا رسید.

پوست شماره ۱۰۵

گزارش جلسه هیات افغانستان در محل دفتر وزیر اقتصاد و با حضور

وزیر اقتصاد و دارایی، ریاست کمیسیون اقتصادی مجلس، معاونت

بانک مرکزی، ریاست اتاق بازرگانی و...

چکیده جلسه:

این جلسه با حضور وزیر اقتصاد، رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس، رئیس اتاق بازرگانی کرمان، معاون ارزی بانک مرکزی، رئیس کل گمرک کشور، رئیس کانون صرافان ایران، رایزن اقتصادی افغانستان، رئیس اتاق تجارت غزنی، رئیس اتحادیه صرافان هرات و جمعی از صرافان و تجار افغانستان برگزار شد، پس از مذاکرات انجام شده و بیان مشکلات بر سر راه تجارت دو کشور افغانستان و ایران، ۴ موضوع، مباحث سرمایه گذاری در ایران، نقل و انتقالات ارزی، گمرک، ویزا و اقامت مورد بررسی قرار گرفت. سپس مقرر گردید جهت رفع موافق موجود تصمیماتی به شرح ذیل اتخاذ گردد:

۱- با توجه به عدم حضور نماینده سازمان سرمایه گذاری، پیشنهادات فعالان اقتصادی افغانستان مطرح و در جلسه ای با حضور آقای دکتر جمالی بررسی شود، همچنین موارد مرتبط با امور مالیاتی جمع بندی و نامه ای به دکتر جلیلی ارسال گردد.

۲- جلسه ای با محوریت معاونت ارزی بانک مرکزی و با حضور آقایان ترکاشوند و رحیمی از افغانستان در خصوص مسائل ارزی جهت طرح موضوعات و رسیدن به یک راهکار عملی برگزار گردد.

۳- جلسه ای با مسئولیت دکتر قبادی، معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت، با موضوع موانع بخش تجاری و با تاکید بر موضوع گمرک برگزار گردد و نمایندگان کمیسیون اقتصادی مجلس و معاونت ارزی بانک در جلسه حضور یابند.

۴- جلسه ای در کمیسیون اقتصادی مجلس با حضور وزیر امور خارجه در ارتباط با موضوعات ویزا، اقامت، هزینه و زمان برگزار گردد.

مشروح جلسه:

رایزن اقتصادی افغانستان در ایران عنوان نمود در این جلسه خوشبختانه تدوین کنندگان قوانین و هم مجریان قوانین، جناب آقای رحیمی معاون سرتاسری اتحادیه صرافی های افغانستان حضور دارند.

در افغانستان تعداد ۳۷۰۰ صراف فعال دارای مجوز بانک مرکزی افغانستان وجود دارد و سرمایه نقدینگی بدست آمده از این صرافی ها بسیار زیاد است. اعتبار هر صرافی ما از هر بانک در افغانستان بالاتر است و دوستانی که با ما در این ترکیب هستند، رؤسای شرکت ها و سرمایه گذارانی که در ایران سرمایه گذاری کرده اند. متأسفانه بحث سرمایه گذاری در ایران برای هر دو طرف رضایت بخش نیست. البته برای رفع موانع حاضریم آسیب شناسی کنیم. هم وطنان ما در دو سال اخیر (۲۰۱۸-۲۰۱۶)، حدود ۱،۳۵۰ میلیون دلار در ترکیه، بالغ بر ۸۵۰ میلیون دلار در امارات متحده عربی و بیش از ۷۵۰ میلیون دلار در ازبکستان سرمایه گذاری کرده اند. اما بر طبق آمار دقیق ۱۰ ساله ما، در جمهوری اسلامی ایران کمتر از ۲۳۰ میلیون دلار سرمایه گذاری شده است. بنابر این در حالی که ما فرهنگ مشترک داریم و بیشترین مهاجر و افغان در جمهوری اسلامی ایران ساکن هستند، کمترین سهم سرمایه گذاری را به خود تخصیص داده است. علت چیست و چرا این مشکل وجود دارد؟ امنیتی که در ایران است در ترکیه، روسیه، قزاقستان، قرقیزستان و ترکمنستان وجود ندارد. بنابراین برای آسیب شناسی باید دو مسئله سلسله قوانین و مقررات و سطح پائین علایق و سلايق شخصی مدیران و کارگزاران را مد نظر داشت.

امکان سرمایه گذاری در افغانستان در بخش های حمل و نقل جاده ای، خطوط ریلی وجود دارد. بلعکس در بحث بندری، لجستیک، خدمات بندری و رسیدن به آب های آزاد، کشتی رانی ها و محدودیت هایی که امروز از بحث تحریم ها است ما خدمت شما هستیم.

- وزیر:

برنامه پیشنهادی افغانستان در خصوص سرمایه گذاری را اعلام کنید تا هماهنگی های لازم با سازمان سرمایه گذاری خارجی انجام شود.

- سفیر افغانستان:

بحث مهم دیگر بحث صرافی و ارزی است، این بحث را آقای رحیمی رئیس اتحادیه صرافان هرات ارائه خواهند کرد.

- رایزن بازرگانی سفارت افغانستان:

در بحث سرمایه گذاری دو تعریف را بیان می کنیم، ۱- سرمایه گذاری در جمهوری اسلامی ایران ۲- سرمایه گذاری مشترک، به هر ترتیب ما حاضر به همکاری با کمیته ای که اول آسیب شناسی کند و بعد از آن یک تفاهم نامه مشترک ایجاد شود.

قابل ذکر است محدودیت هایی که اخیراً برای حساب های بانکی ایجاد شده باعث کندی روند تجارت بین دو کشور شده است، قبلاً گفتیم بیشترین پول در حساب صراف ها ذخیره می شود اما با کوچکترین موانعی حساب های آن ها از طرف اداره پول شویی به دلیل بالا رفتن سقف معاملات و از طرف دادگاه عدلی و قضایی، مسدود می شوند.

لازم به ذکر است به عرض شما برسانم حساب هایی که از طریق صرافی ها باز شده از طرف بانک، دولت و همچنین بانک مرکزی افغانستان مسدود نمی شود. برای اینکه عموماً واردات و صادرات از طریق صرافی ها صورت می پذیرد، اما در ایران همیشه پول ها و حساب های صرافان و تجار ما بلوکه شده است، بطوریکه هم اکنون چندین حساب مسدود و به دادگاه جرائم بانکی استان تهران ارجاع شده، جناب آقای وزیر راه حل چیست؟

موضوع دیگری محدودیتی است که برای انتقالات پولی و جابجایی پول ها در حساب ها ایجاد است، بطوریکه هر صراف و یا شخص روزانه بیش از ۵۰ میلیون تومان نمی تواند انتقال دهد، این در صورتی است که شرکت و یا صراف روزانه ۲ یا ۳ میلیارد انتقالات پولی داشته باشد. به همین دلیل هر مجبور است بیش از یک حساب باز کند تا از هر حساب ۵۰ میلیون تومان انتقال بدهد. این بدان معنا است که هیچ فرقی بین یک فرد معمولی و یک صراف و یا تاجر که کار صادرات و واردات را انجام می دهد وجود ندارد.

- آقای ترکاشوند رئیس صرافان ایران:

بانک صادرات ایران در افغانستان یک حساب شخصی برای تجار و صرافان افغانستان باز نموده است. آن ها مدتی را با این حساب ها بدون هیچ مشکلی کار کرده اند، اما متأسفانه به مدت ۲ ماه است که بشدت تحت فشار سیستم پول شویی، حساب آن ها کنترل و با بالارفتن سقف انتقالات مسدود می شود و بلافاصله بعد از آن دادگاه پولی و بانکی اشراف و آقایان را باز خواست می نماید، ما نیز جهت رفع مشکل بوجود آمده پیگیر کار آن ها می شویم.

به دلیل اینکه بین دو کشور مراودات بانکی وجود ندارد، پس پول پیوسته از طریق صرافی ها و شرکت های خصوصی جابجا شده است. اما طی سال های متوالی با افزایش صادرات و واردات و توسعه کانال تجاری، بالطبع انتقالات پولی این حساب ها افزایش یافته است، اما بر عکس طی سال های اخیر از طرف بانک مرکزی ایران توسط بانک های صادرات و ملی که صرافان در آن ها حساب دارند یک سری محدودیت ها وضع شده است که سبب مداخله مالی در رشد تجارت بین دو کشور شده است.

ولایت هرات هم مرز کشور ایران است و حدوداً ۸۰ یا ۹۰٪ معاملات کل افغانستان از طریق صرافی های ولایت هرات جابجا می شود و بدلیل وجود روابط خیلی نزدیک بین دو کشور، معمولاً صرافی هایی که در حوزه ی هرات و جنوب غرب افغانستان فعالیت دارند با بانک های مرکزی، صادرات، ملی و ملت ایران ارتباط بانکی دارند بطوری که همیشه پول از طریق آن ها جابجا می شود، اما در این اواخر بدلیل اینکه صراف ها و تجار یک حساب مشخص باز ننموده اند و هر کس یک حساب انفرادی باز نموده، به همان صورت تفکیکی بین صراف، تاجر و افراد معمولی در این بانک ها نشده است یک سری محدودیت ها و مشکلات برای حساب های آن ها ایجاد شده است.

وقتی که سقف معاملات صراف ها و به دنبال آن سقف انتقالات پولی آن ها افزایش می یابد و به دنبال آن با ایجاد محدودیت ها توسط اداره پول شویی و مالیات فشار وارد و حساب آن ها مسدود و از طریق مراکز عقدی و قضایی مورد بازرسی قرار می گیرند و وقتی که جهت رفع مشکل به مراکز مذکور مراجعه می نمایند با مشکل مواجه می شوند.

- آقای رحیمی، رئیس اتحادیه صرافان هرات افغانستان:

صرافان سرمایه هایشان به دلیل انتقال پول آن ها جهت صادرات به ایران و برای واریز به حساب شرکت های صادراتی کشور ایران جهت صادرات محصول به افغانستان در بانک های ایران است ولی مشکلاتی وجود دارد.

صرافان و تجارخواهان دو موضوع هستند: ۱- جهت رفع و عدم مواجهه با محدودیت های موجود، حساب شخصی آن ها بنام صرافی تعریف شود تا بتوانند هر حجم پولی را انتقال دهند. صراف ها و تجار ارز را می آورند و به ازای آن کالا می برند و یک جایجایی ارزی ریالی دارند و قطعاً آن ها قاچاقچی نیستند.

۲- رفع محدودیت سقف انتقالات پولی ۵۰ میلیون تومان است از آن جایی که صرافان و تجار ما با حساب جاری نمی توانند کار بکنند لذا با جایجایی نقدی کار می کنند.

- آقای پناهی، معاون ارزی بانک مرکزی :

ما قوانین و مقررات پول شویی را داریم و رعایت می کنیم و باعث رعایت می شویم، در نتیجه اینکه دستگاه پوز ایران در اختیار یک صراف افغانستانی در افغانستان باشد یا در هر جای دیگر، این از نظر ما به منظر پول شویی نباید باشد، ولی باید برای این مسئله یک راهکار پیدا کنیم، پس این محدودیت ها و مسائلی که آقای ترکاشوند فرمودند که بانک صادرات ایران در افغانستان برای یک نفر حساب باز نموده، بانک صادرات نباید این کار را انجام می داد تا سبب ایجاد مشکلات را از نظر مقررات پولشویی نشده، اما تأکید می نمائیم که جهت رفع مشکل حساب ها باید مشخص باشند.

پیشنهاد من این است که، ۱- ما از بحث سرمایه گذاری خارجی مطرح شده توسط شما استقبال می کنیم، شما می توانید سرمایه خود را به هر میزان که قانون اجازه می هد داخل ایران بیاورید، اما باید بتوانید آن را در جایی بفروشید زیرا ما هم باید سرمایه شما را بازپرداخت کنیم و این موضوع باید در سامانه و سیستم ما مشخص باشد، که آن را به کدام صرافی یا بانک در داخل ایران می فروشید، این سرمایه آورده باید تحت نظارت ما فروخته شود تا این ارز سرچایش بماند برای زمانی که شما می خواهید سرمایه خود را به خارج از کشور بازگردانید ما بتوانیم از همین ارز بکاهیم و آن را با نرخ آزاد (نرخ بازار) بازپرداخت نمائیم.

- رایزن بازرگانی افغانستان:

جناب آقای وزیر من خودم یکی از سرمایه گذاران در در چابهار هستم و تمامی روال سرمایه گذاری در ایران را طی نموده ام و این پروسه ها را درک می کنم، ولی مشکل سرمایه گذاران افغانستانی، مکانیزم درونی دستگاه اداری است نه نحوه و چگونگی ورود، محافظت و تغییر ارز و تهیه گزارش برای بانک مرکزی.

مشکل اینجاست که، افرادی که در چابهار و منطقه آزاد ۲ میلیون دلار طبق تعریفی که از قانون داشته اید سرمایه گذاری کرده اند، حال چرا باید به او گفته شود ما مجوز امسال تو را فقط به شرط پیدا نمودن سهام و یا

مشارکت با یکی از اتباع جمهوری اسلامی ایران تمدید می کنیم، بطور کلی اینکه از قانون قبلی برگرد و تابع قانون جدید شود.

ما باید قانون پول شویی جمهوری اسلامی ایران را رعایت کنیم همچون یک طبعه از ایران که به افغانستان می رود و قوانین آن جا را رعایت می کند. ما جهت رفع این مشکل برای شما مکانیزم تعریف می کنیم بدین صورت که ما ۳۸۰۰ صرافی داریم که هر کدام ۱۰ حساب دارند، شما اگر می خواهید بر پول شویی و قاچاق نظارت دقیق داشته باشید، کار بسیار ساده ای است، ما و سفارت ایران در افغانستان و کنسولی آنجا، تفاهم نامه ای را با حضور وزارت خارجه داشته باشیم و صراف ها را از ۳۸۰۰ صراف به ۳۰۰ یا ۱۵۰ صراف محدود کنیم و اجازه دهید تا حساب باز کنند و بر حساب و دخل و خرجشان نظارت داشته باشید تا صراف ها نیز بتوانند پاسخگو باشند.

– آقای پناهی معاون ارزی بانک مرکزی:

در سرمایه گذاری های جدید شما، با این پروسه ما در خدمت شما هستیم. به تعداد منتخب صرافی های شما، صرافی های ما تحت نظام نامه ای که ما مشخص می کنیم با هم ارتباط داشته باشند، بنا براین با این وضعیت خیلی راحت بر اساس حساب و کتاب های مشخص، صراف ها می توانند معاملات و مطالبات با هم داشته باشند و حتی در خارج از کشور هم در کنار هم کار کنند، ما هم به عنوان بانک مرکزی در اینجا هر پشتیبانی و کمکی که بتوانند انجام دهند را می دهیم.

– آقای دکتر پورا براهیمی:

جمع بندی در بخش صرافی می تواند این گونه باشد: طبق گفته های آقای دکتر پناهی در بحث تعیین سقف ها و نحوه ی انتقال، باید یک توافق ۳ جانبه ای بین کانون صرافان ایران، کانون صرافان افغانستان و بانک مرکزی ایران ایجاد شود بطوری که ظرفیت و یا سقف های نقل و انتقالات ارزی را (مخصوصاً آوردن منابع ارزی در ایران با توجه به آن نیازی که برای صادرات از ایران است) کانون صرافان افغانستان و ایران با هماهنگی بین خود و طبق توافقی که با بانک مرکزی ایران انجام می دهند، برقرار کنند.

- یکی از صرافان افغانستان:

مشکل دیگر این است که ما ۳ یا ۵ میلیون دلار جهت خرید کالا پول نقد می آوریم، اما متأسفانه این پول یک گردش در حساب برای ما باقی می ماند، لذا اداره مالیات ما را مجبور به پرداخت مالیات می نماید، این مشکل چطور حل می شود؟

- آقای دکتر پناهی:

شما وقتی ۵ میلیون دلار می آورید برای خرید کالا به چه کسی این پول را می فروشی؟ به کدام صراف داخلی؟ خوب اگر این موضوع را برای ما مشخص کنید مشکل حل خواهد شد.

- صراف افغانی:

صرافان ایرانی به ما فاکتور فروش نمی دهند.

- آقای جابر انصاری، رایزن افغانستان:

من فکر می کنم ما می توانیم گره این مشکلات را باز کنیم،

۱- این موضوع که شما می گوئید ارز بیاورید، از نظر دولت افغانستان درست نیست، همانطور که خروج ارز از کشور شما قاچاق است، خروج از کشور ما هم قاچاق است.

۲- ما از شما کالا و جنس می خریم و پولش را به صرافی ایران تحویل می دهیم بعد از تحویل پول، مقداری از آن در حسابمان می ماند و گردش پیدا می کند، لذا اداره مالیات از این گردش حساب از ما مالیات دریافت می نمایند.

۳- ما برای افزایش سقف معاملات و نقل و انتقالات پولی خود نیز باید جوابگوی اداره مالیات و پول شویی جمهوری اسلامی ایران باشیم.

- وزیر:

آنچه که مهم است و شما نیز متوجه آن شدید این است که قصد ما کمک نمودن به تأمین روابط و سرمایه گذاری خارجی دو طرف است. ما باید از فرهنگ و زبان تقریباً مشترک و سابقه همکاری خوبی که بین ما و

وجود دارد استفاده کنیم و نکته مهم این است که ما در اینجا یک چارچوب های کلی و بین المللی داریم و سعی می کنیم این چارچوب ها به نفع شما تفسیر کنیم.

- صراف افغانستانی:

درخواست ما این است موضوع مالیات بر گردش حساب ها را بردارید زیرا از تراکنش حساب ها مالیات می گیرند.

- آقای دکتر پور ابراهیمی:

در ارتباط با تراکنش های بانکی در ارتباط با مالیات، ابتدا باید مشخص شود سرمایه از کجا آمده و سپس مالیات وضع می شود.

- آقای جوانمرد، مسئول میز افغانستان در سازمان توسعه تجارت:

یکی از مشکلاتی که در گمرک با آن روبرو شدیم نحوه خروج کالا از گمرکاتمان بود، هر چند در بحث خروج کالا از بحث مبادی دیگر مثلاً مناطق ویژه و بازارچه های مرزی مشکلات زیادی داریم بطوری که گمرک و مناطق ویژه هم به آن معترض هستند هر چند بدلیل اینکه ما یک خروج کشوری داریم لذا دوستان افغان نباید به این موضوع که کالا های ما از کجا وارد می شود ورود کنند.

یکی از مشکلات ما در گمرک وجود اخاذی ها در این سازمان است. دستگاه گمرک یک گوشه است و در واقع این بازارچه ها و مناطق ویژه ما هستند که در مناطق مرزی فعالیت می کنند. گمرک رسمی ما بابت هزار و یک قوانین، درست کار نمی کند، بازارچه مرزی از صادرات محصول عوارض دریافت می نمایند که این موضوع در قیمت تمام شده ی محصولات صادراتی ما دخیل است.

- نماینده هیأت تجاری افغانستان:

ما با گمرک جمهوری اسلامی ایران مشکلی نداریم و نمی خواهیم مستقیم با ایشان بحث کنیم حرف ما با پیچیدگی های روند گمرک است، یکی از موضوعات این است که دو کشور باهم یکسان سازی اسناد گمرکی ننموده اند، ما می توانیم یک تفاهم نامه در این رابطه داشته باشیم.

در رابطه با گمرک مشکلات زیادی وجود دارد، مثلاً از ترانزیت شروع می شود تا نبود قرنطینه واحد مشترک و خیلی از بحث های دیگر که گمرک فقط یک قسمت قضیه است، نهاد هایی که در درون گمرک کار گمرک را

پیش می‌برند با هم هماهنگ نیستند، سوال ما این است، چه کسی کار اصلی گمرک و ترخیص کالا را انجام می‌دهد.

- آقای دکتر پور ابراهیمی:

در کشور ما فقط گمرک کار ترخیص کالا را انجام می‌دهد.

- آقای میر اشرف رئیس گمرک:

در گمرک هم عملاً یک نگاه ویژه ای به دو کشور عراق و افغانستان است که ما مشکلاتمان در بحث گمرک کمتر شود. گمرک یک ارتباط دوسویه است و با کوچکترین افزایش و یا کاهش در تجارت مشکل پیش می‌آید. در خصوص مرز میلک مشکلاتی وجود دارد و عملاً ظرفیت پایین پذیرش کامیون به دلیل محدودیت محوطه طرف مقابل در مرز میلک وجود دارد. وجود اختلاف در توزین کالا در باسکول طرف افغانستان یک سری مشکلات را برای رانندگان ایجاد می‌کند این باسکول‌ها در ایران به یک نحوی کالیبره شده‌ی یک سازمان استاندارد هستند. ما یک سری اختلافات بین دستگاه‌های خودمان است، ولی این موضوع مانع از این نیست که برای طرف مقابل ما محدودیت ایجاد کند.

- آقای دکتر پور ابراهیمی:

آقای قبادی، معاونت محترم وزارت صنعت، لطفاً ظرف مدت یک هفته تا ۱۰ روز کل محور هایی را که باعث ایجاد مشکلات در حوزه و بخش تجاری شده‌اند، چه در داخل گمرک و چه در محدوده‌ی گمرک، به ما بدهید، منظور آن موضوعاتی است که جمهوری اسلامی ایران باید اقدام کند تا مشکل صادر کننده ایرانی برای صادرات و یا مشکل صادر کننده افغان برای صادرات حل شود.

صحبتیم با سفارت افغانستان این است که، گزارش مربوط به حوزه‌ی تجارت و صنعت ما، که چه بخشی از آن مربوط به بخش صنعت است، چه بخشی مربوط به وزارت اقتصاد و چه بخشی از آن مربوط به جاهای دیگر است. و برای ما طی ۵ تا ۱۰ محور مهم ارسال نمائید، تا متناسب با گزارشی که به ما می‌دهید ما جلسه مشترک را با محوریت اتاق بازرگانی می‌گذاریم، جمع بندی آن را انجام می‌دهیم، یعنی این که ۱- در حوزه فعالین بخش تجاری ۲- حوزه بحث مالیات ۳- حوزه موارد مربوط به صرافین را در بازه زمانی مشخص شده جمع بندی کنیم، جناب آقای طبیب زاده، بغیر از این ۳ حوزه اگر در سرفصل دیگری مشکل داریم و باید تقسیم کاری صورت بگیرد بگوئید.

– آقای طبیب زاده:

بحث اقامت و ویزا نیز اضافه گردد.

– آقای دکتر پور ابراهیمی:

بله ما در مورد اقامت و ویزا یک مشکل داریم اما بدلیل اینکه امشب از وزارت خارجه کسی در جلسه حضور ندارد، پیشنهاد من این است آقای دکتر انصاری را به دفتر کمیسیون اقتصادی مجلس دعوت می کنیم و آقایان هم تشریف بیاورند.

